

Heemskerkers zijn ezels (en daar zijn wij trots op)

In Heemskerk gaat al jaren het verhaal dat Heemskerkers ezels worden genoemd doordat zij te arm waren om paarden te kunnen kopen.

De markt voor aardbeien was in Beverwijk, maar aardbeien werden in Beverwijk en in Heemskerk verbouwd. Daardoor waren Beverwijkers altijd als eerste op de markt, omdat zij een minder grote afstand hadden af te leggen. Zij kregen, omdat zij als eerste aankwamen, een betere prijs voor de aardbeien dan de Heemskerkers die altijd wat later kwamen aangezien zij van verder weg moesten komen. Hier door konden de Beverwijkers zich een paard en wagen veroorloven, aangezien zij dus meer geld verdienden dan de Heemskerkers. De Heemskerkers moesten zich behelpen met een ezel en wagen vandaar dat de Beverwijkers altijd zeiden dat de ezels uit Heemskerk er weer aan kwamen.

Gelukkig berust dit verhaal op pure fictie. Nergens wordt in de geschiedenis melding gemaakt van ezel en wagen in Heemskerk. Er is geen foto te vinden waar een ezel op staat terwijl er heel wat foto's zijn van Heemskerkse arbeidentelers met paard en wagen. Flauwekul dus.

De opmerking dat Heemskerkers ezels zijn werd ooit tijdens een raadsvergadering gemaakt door de toenmalige burgemeester. Het betrof hier een geschil tussen B en W en de gemeenteraad over onder andere de straatverlichting. Dit verhaal is meest logische verklaring voor de bijnaam ezels en berust naar alle waarschijnlijkheid het meest op de waarheid aangezien het wel te traceren is in tegenstelling tot het voorgaande verhaal waarvoor geen enkel bewijs is te vinden.

Hieronder volgt een krantenartikel over de desbetreffende raadsvergadering:

Deining in de raadszaal

Burgemeester noemt burgers 'EZELS'. Heemskerkers: gierig en bekrompen.

Heemskerk 4 oktober 1873

Geheel onverwacht en eigenlijk ook buiten de orde heeft burgemeester H. Zaalberg, inhakende op het zojuist verschenen provinciaal rapport over de verbetering van de veehoudersbedrijven, aan het slot van de raadsvergadering een felle aanval gericht op de koppige halsstarrigheid van zijn dorpingen. Hij vergeleek ze daarbij zelfs met 'EZELS' en meende dat er geen twee van deze (uit Beverwijk geïmporteerde) dieren in de gemeente rondlopen, maar eerder bijna 1500 ... aldus de krant.

De felle uitval en de daarop volgende tirade van de burgemeester vormen sinds vanmorgen hét onderwerp van gesprek in de 13 plaatselijke cafés, waaronder natuurlijk niet te vergeten hotel 'De Vlooi', waar Jan en Ant Gooyer, gesteund door hun moeder, steeds weer het gespreksvuur doen oplaaieren, en, zo gaat het krantenverslag verder... Voor ingewijden kwam deze uitbarsting van de burgemeester niet onverwachts. Zijn, vorig jaar genomen besluit om de fraaie hofstede Beijerlust te verlaten en zich een nieuwe woning van dezelfde naam te laten bouwen aan de Beverwijkse Velsersweg, sprak reeds boekdelen. Wellicht heeft deze jonge telg uit een vooruitstrevend Leids koopmansgezin nog gehoopt samen met het jongste raadslid, de uit Uitgeest afkomstige P.F. Seignette, de koppigheid van zijn gemeenteambtenaren te doorbreken. De burgemeester is de stellige overtuiging toegedaan dat het zijn taak is Heemskerk weg te sleuren uit een isolement dat fataal dreigt te worden. Het laatste besluit van de raad om alleen dan 60 guldens voor de noodzakelijke verharding van de grindweg voor het raadhuis beschikbaar te stellen, indien boer Hoogewerff, door met de pet rond te gaan, tenminste nog 180 guldentjes bijeen zou kunnen brengen, heeft iedere hoop bij de vooruitstrevende burgemeester finaal de bodem ingeslagen.

Tijdens het eerste deel van de raadsvergadering merkte de burgemeester op, dat blijkens rapporten gedurende de laatste zes jaar de beteelde oppervlakte aan tuingrond bijna verdubbeld en momenteel rond de 61 hectare bedraagt. Zeer tijdig is men van de rogge- en gerstbouw afgestapt en thans is er weer veel duin-aardappelenteelt te constateren, terwijl ook vele tientallen hectaren zijn gereserveerd voor peulvruchten, aardbeien, frambozen en bessen. Ook in het veehouderbedrijf constateerde de burgemeester een opleving. Kennelijk is men de zware slag van 1868, het jaar van buitengewone droogte, weer te boven gekomen.

Ook het inwonersaantal is nog steeds in opgaande lijn. Een recentelijke verkoop van de boerderij 'De vermaning' gelegen aan de Oosterzij, door de Beverwijkse Doopsgezinde gemeente kwam nog even aan de beurt. Ofschoon vooralsnog de nieuwe bestemming een bewaar-, naai- en breischool zal zijn, kon hij persoonlijk niet aan de gedachte ontkomen, dat deze verkoop via een stroman uiteindelijk tot bedoeling heeft daarin later een klooster te huisvesten.

Overstappende naar de plaatselijke neringdoenden wees hij op de steeds levendiger wordende drukte in de Kalverstraat. Hij noemde met name de krengenslager De Roode en concludeerde dat ook op dit terrein sprake is van een merkbare opleving en zelfs van goede toekomstperspectieven kan worden gesproken.

Felle uitval

Wat vele raadsleden reeds vreesden, kwam in het tweede gedeelte van zijn toespraak overduidelijk aan het licht. Met ongelooflijke felheid in zijn stem verweet de burgemeester gemeenteraad en burgerij door gierigheid en bekrompen eigenzinnigheid niet met de tijd te willen meegaan. "Purmerend kent reeds jaren een bloeiende veemarkt, de Assendelver botermarkt geniet grote faam, terwijl ook de Beverwijkse en Uitgeester markten hun bekendheid tot ver buiten Kennemerland hebben. Echter Heemskerk heeft nog steeds niets of het zou misschien de jaarlijkse palingtrekkerij op het Marquettegrindpad moeten zijn", zo merkte hij verbolgen op. "Op dit ogenblik is er slechts één verharde straat in de gehele gemeente en met halsstarrigheid wordt iedere

verdere aanleg of verharding bewust tegengehouden. Jarenlang, aldus burgemeester Zaalberg, vecht ik nu al voor het plaatsen van zes straatlantaarns, maar zelfs dat is nog te veel gevraagd! Eigenlijk is er maar één behoorlijke verbinding via de thans reeds ruim 30 jaar oude Zaanlandse Communicatieweg, maar ook die biedt weinig soelaas. Immers, de 2 cent tolgeld verschuldigd bij het nu niet meer aan de herberg verbonden tolhuis, is nog te veel en klaarblijkelijk gaat de liefde meer uit naar het 1 cent kostende flesje zoetbier. Indien de raad in de komende maanden niet bereid blijkt haar kortzinnige zuinigheid te vergeten en met mij samen wil gaan werken aan een snelle uitbraak uit het huidige fatale isolement, dan zal ik mij ernstig beraden of ik nog langer als burgemeester dit dorp verder kan leiden" zo besloot de heer Zaalberg zijn felle tirade.

Geschrokken door deze hartstochtelijke ontboezeming van de burgemeester, wikkelde de raad de agenda daarna snel af. Het merendeel van de aanwezigen verliet geschrokken en overdonderd het pittoreske raadhuis. Tot zover het krantenverslag.

Burgemeester Hermanus Zaalberg 1868-1884

De ezel op het pleintje voor
Drog.Rozenbroek